

DEMETRA

Demokratisk styrning, miljö- och klimatutmaningar samt samhällsomvandling: deliberation, inkludering och stärkt medborgarmakt för hållbara livsmedelssystem

Medborgare som partners i omställningen av livsmedelssystemen: Att skala upp deliberativ demokrati för hållbara livsmedelssystem

Policybrief nr 1

Att involvera medborgare i livsmedelspolitiska beslut kan öka stödet för förändring bland allmänheten, men bara om människor som vanligtvis inte kommer till tals inkluderas, får verkligt inflytande och deltagandet faktiskt påverkar politiska beslut. Denna policybrief presenterar sex centrala åtgärder för att uppnå detta – från att förklara livsmedelsfrågor begripligt för allmänheten till att inrätta permanenta medborgarråd som bidrar till policyutveckling.

För beslutsfattare, tjänstepersoner och andra som arbetar med livsmedels- och hållbarhetsfrågor.

Projektledare i Sverige

Katrin Uba (katrin.uba@statsvet.uu.se)

Projektkoordinator

Prof. Lorenzo Bosi, SNS, Italien (lorenzo.bosi@sns.it)

Finansierad av:

Europeiska unionen, Horisont Europa (bidragsavtal nr 101132286)

UK Research and Innovation, Storbritanniens garanti för Horisont Europa (10116425)

Schweiz statssekretariat för utbildning, forskning och innovation (23.00524)

Utmaningen

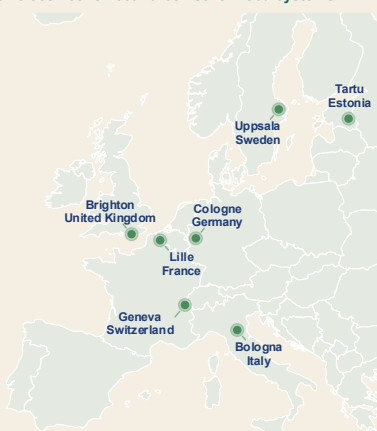
Kraven på beslutsfattarna. Regeringar och myndigheter måste genomföra ambitiösa hållbarhetsomställningar som svar på klimatkrisen och samtidigt säkerställa att de är rättvisa, demokratiska och har ett brett folkligt stöd. Livsmedelssystemen står i centrum: de bidrar till utsläpp av växthusgaser, förlust av biologisk mångfald och ojämlik hälsa. Samtidigt har kriser, från covid-19-pandemin till geopolitiska konflikter, blottlagt djupa sårbarheter.

Vad gör DEMETRA? Vi studerar hur medborgare bidrar till dessa omställningar genom deliberativa deltagandeprocesser (DPP), småskaliga demokratiska innovationer där medborgare med olika bakgrund möts för att diskutera och hantera centrala samhällsomställningar. DEMETRA arbetar i sju europeiska städer i sju länder, med olika livsmedelssystem, politiska traditioner och erfarenheter av DPP: Brighton (Storbritannien), Köln (Tyskland), Bologna (Italien), Lille (Frankrike), Genève (Schweiz), Uppsala (Sverige) och Tartu (Estland).

Våra tre forskningsfrågor:

- 1. Inkludering av röster:** Hur kan medborgarnas röster, särskilt från marginaliserade eller underrepresenterade grupper, inkluderas på ett meningsfullt sätt?
- 2. Verkligt deltagande:** Hur kan processer utformas så att deltagandet får faktiskt betydelse för beslut och inte bara blir symboliskt?
- 3. Varaktiv politisk påverkan:** Hur kan deliberativa deltagandeprocesser integreras i ordinarie beslutsfattande och skalas upp så att de får långsiktig betydelse för lokala och regionala livsmedelssystem?

Seven cities · seven countries · seven food systems

Sex rekommendationer i korthet

Med utgångspunkt i våra resultat presenterar vi sex prioriterade åtgärder för att integrera deliberativa deltagandeprocesser i livsmedels- och hållbarhetspolitiken. Varje åtgärd förklaras utförligt på nästa sida.

NÅ UT TILL MÄNNISKOR

1 Integrera deliberation i beslutsfattandet

Integrera deliberativa arbetssätt och förklara dem med ett tillgängligt språk.

GE DET VERKLIG KRAFT

3 Koppla DPP till faktiska politiska beslut

Klargör i förväg hur rekommendationer från DPP ska hanteras.

GÖR DET VARAKTIGT

5 Stöd lokala livsmedelsinitiativ långsiktigt

Ge lokala livsmedelsorganisationer stabilt institutionellt och ekonomiskt stöd över flera år.

2 Skydda småskaliga producenter och marginaliserade grupper

Koppla DPP till åtgärder som fördelar omställningens kostnader och vinster rättvist.

4 Inrätta varaktiga deliberativa strukturer

Skapa en permanent demokratisk infrastruktur som tar till vara lokalt förankrade initiativ.

6 Investera i kunskapsunderlaget

Integrera harmoniserade indikatorer på medborgardeltagande i beslut om hållbarhet i nationella uppföljningssystem.

Numreringen motsvarar de utförliga rekommendationerna på nästa sida.

Rekommendationerna i detalj

1. Integrera deliberation i beslutsfattandet.

Gör deliberativa arbetssätt till en del av befintliga offentliga program och kommunicera om dem på ett begripligt språk och genom välkända kanaler för att öka allmänhetens förståelse och deltagande.

2. Skydda småskaliga producenter och marginaliserade grupper. Koppla DPP till

åtgärder som fördelar omställningens kostnader och fördelar rättvist, exempelvis riktat stöd till småskaliga producenter, åtgärder för ökad ekonomisk tillgänglighet och socialt skydd.

3. Koppla DPP till faktiska politiska beslut.

Klargör i förväg hur lokala myndigheter ska ta emot och behandla rekommendationerna samt återkoppla om dem. Kommunicera detta öppet till deltagarna och allmänheten.

4. Inrätta varaktiga deliberativa strukturer.

Inrätta eller stärk livsmedelspolitiska råd, medborgarpaneler och lokala livsmedelsstrategier – en permanent demokratisk infrastruktur som tar till vara lokalt förankrade initiativ.

5. Stöd lokala livsmedelsinitiativ

långsiktigt. Gå bortom stöd till enskilda pilotprojekt. Ge lokala livsmedelsorganisationer stabilt institutionellt och ekonomiskt stöd över flera år och erkänn dem som parter i styrningen av livsmedelssystemet.

6. Investera i kunskapsunderlaget.

Integrera harmoniserade indikatorer på medborgardeltagande i beslut om hållbarhet i Eurobarometern, European Social Survey och relevanta nationella uppföljningssystem. Säkerställ samtidigt att underrepresenterade grupper omfattas i tillräcklig utsträckning.

Tillsammans skulle dessa åtgärder göra DPP till en varaktig del av styrningen av Europas livsmedelssystem, stärka legitimiteten, motverka ojämlikheter och bidra till en grön omställning som är både effektiv och demokratisk.

Kunskapsunderlaget

Rekommendationerna bygger på DEMETRA:s tre första forskningsspår: det begreppsliga, det empiriska och det organisatoriska.

Legitimitet skapas genom inkludering.

Hållbarhetsomställningar behöver legitimitet. DPP kan bidra till detta genom att involvera medborgare direkt i utformningen av politiken, förutsatt att deltagarna speglar de människor som de förväntas representera.

Processens kvalitet är avgörande. Väl ledda dialoger bygger tillit och bidrar till bättre beslut. Myndigheter bör investera i utbildning, verktyg och tydliga riktlinjer samt koppla processernas resultat till konkret uppföljning.

Fyll kunskapsluckorna. Få undersökningar mäter medborgarnas deltagande i beslut om hållbarhet, och kunskapen om marginaliserade grupper är särskilt begränsad. Det behövs standardiserade indikatorer och riktad forskning.

Sammanhanget avgör vad som fungerar.

Styrningsstruktur, institutionell tillit och organisatorisk kapacitet avgör om en DPP får fäste; modeller kan inte överföras oförändrade. Lokala aktörer och civilsamhällesorganisationer tar ofta ledningen, medan kommersiella aktörer ofta föredrar expertledda modeller.

Det finns lovande lokala modeller.

Andelsjordbruk, kooperativa livsmedelsnätverk och plattformar för matdelning kan stärka och sprida demokratisk styrning av livsmedelssystemet, om de får långsiktigt politiskt och institutionellt stöd.

Var uppmärksam på riskerna för ojämlikhet.

Utan stödjande strukturer riskerar småskaliga producenter och låginkomstgrupper att bära omställningens kostnader. I en kris kan DPP också fungera som ett skydd mot toppstyrda åtgärder som undergräver demokratiska normer.

EMPIRISKT FORSKNINGSMRÅDE

189

befintliga undersökningar
granskade

1,476

frågor om
hållbarhet

ORGANISATORISKT FORSKNINGSMRÅDE

100+

intervjuer,
15 per stad

850+

Bild: Valentin Rotersbäcker / UWH

Läs mer

Kontakter

Projektleddare i Sverige: Katrin Uba (katrin.uba@statsvet.uu.se)

Koordinator och innehållsansvarig: Prof. Lorenzo Bosi, SNS, Italien (lorenzo.bosi@sns.it)

Innehållsansvarig: Prof. Ian O'Flynn, University of Newcastle (ian.oflynn@ncl.ac.uk)

Innehållsansvarig: Prof. Marco Giugni, University of Geneva (Marco.Giugni@unige.ch)

Författare: Dr. Carlo Hofer, Queen Mary University of London (c.hofer@qmul.ac.uk)

qmul.ac.uk/demetra/

DEMETRA

Demokratisk styrning, miljö- och klimatutmaningar samt samhällsomvandling: deliberation, inkludering och stärkt medborgarmakt för hållbara livsmedelssystem

Webbplats

Soc. medier

Finansierat av Europeiska unionen inom Horisont Europa, bidragsavtal nr 101132286. De åsikter och uppfattningar som uttrycks är dock endast författarens eller författarnas och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller Europeiska kommissionens ståndpunkt. Varken Europeiska unionen eller Europeiska kommissionen kan hållas ansvariga för dem.

Detta arbete finansierades av UK Research and Innovation (UKRI) inom ramen för den brittiska regeringens finansieringsgaranti för Horisont Europa [bidragsnummer 10116425] samt av Europeiska unionen.

Detta arbete har fått finansiering från Schweiz statssekretariat för utbildning, forskning och innovation (avtalsnummer 23.00524).